

курентоспособности национальной и региональной экономик и достижение оптимальных структурных пропорций в регионе.

Ключевые слова: мониторинг, конкурентная среда, отраслевой рынок, региональный рынок энергосбережения, региональный финансовый рынок, региональный рынок труда, карта стратегических групп.

Chykalo I. V.

Ternopil National Economy University

MONITORING OF COMPETITION ENVIRONMENT OF REGIONAL MARKETS BASE FACTORS OF PRODUCTION IN CONTEXT OF INCREASE OF NATIONAL ECONOMY COMPETITIVENESS

Summary

The theoretical and practical aspects of monitoring of competition environment of regional markets base factors of production in the context of increase national economy competitiveness are considered in the article. The strategic positioning of regions of Ukraine is conducted on the markets base factors of production from positions of resource effectiveness. The basic vectors of development of regional markets base factors, directed on the increase national and regional competitiveness and achievement of optimum structural proportions in a region outlined there.

Key words: monitoring, competition environment, industrial market, regional market of energy-savings, regional financial market, regional labour-market, map of strategic groups.

УДК 636.4:339.1

Шепелєв В. С.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ СВИНАРСТВА

У статті відображено результати теоретико-прикладних досліджень та сформульовано сучасні тенденції функціонування вітчизняної галузі свинарства. Визначено, що аграрна економічна політика відзначалася здебільшого перевагою тактичних, а не стратегічних цілей. Встановлено, що регульовальна діяльність держави не мала системного та послідовного характеру. Доведено, що державна підтримка відіграє важливу роль у механізмі регулювання ринку продукції свинарства, оскільки має стимулюючий вплив на розвиток виробництва.

Ключові слова: аграрний сектор, імпорт, ринок, продукція свинарства, стратегія, державна підтримка, регулювання галузі.

Постановка проблеми. Свинарство і надалі залишається доволі особливою та специфічною галуззю аграрного сектору економіки, що характеризується залежністю від глибини державного втручання. Сучасний вплив держави на галузь свинарства в Україні в цілому з одного боку є доволі значним, а з іншого – недостатньо ефективним. Необхідність стратегічно орієнтованого галузевого регулювання пов'язано, насамперед, із диспаритетом цін на промислову та сільськогосподарську продукцію. Сучасні вчені встановили, що вітчизняні виробників втратили конкурентні позиції на внутрішньому ринку продукції свинарства після вступу України до СОТ. Водночас вітчизняним суб'єктам сфери переробки та обігу продукції свинарства значно вигідніше імпортувати свинину навіть з країн далекого зарубіжжя замість того, щоб купувати власно вироблену. Зокрема, імпорт свинини з Бразилії та Канади на 53% та на 49% відповідно, є дохіднішим, ніж виробництво даного виду продукції в Україні. Вказане призводить до розуміння, що розвиток галузі свинарства в країнах з перехідною економікою і в Україні зокрема характеризується недосконалістю та недостатністю фінансування. Саме у цих умовах особливої уваги потребує дослідження також питання фінансування розвитку вітчизняної галузі свинарства.

Доцільно також зазначити, що ринок свинини є одним з найголовніших об'єктових ринків в

структурі всього внутрішнього ринку продукції тваринництва. Ми згодні з думкою науковців, що сучасний стан забезпечення внутрішнього споживання свинини за рахунок продукції вітчизняного виробництва характеризують, як критичний. Внутрішнє виробництво покриває лише 76,5% ринкового попиту на свинину. Вказане створює особливу загрозу продовольчій безпеці країни, завдає скорочення виробничого потенціалу аграрно-промислового комплексу. Отже, скупність нерозв'язаних проблем, пов'язаних зі специфікою теоретико-методологічних та прикладних аспектів спрямованих на успішний розвиток вітчизняної галузі свинарства зумовлюють актуальність результатів досліджень викладених у даній статті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До окремих аспектів сучасної вітчизняної методології регулювання розвитку аграрного сектора економіки належать праці В. Бодрова [1], Н. Вдовенко [2], В. Галушко [3;4], В. Геєця [5], О. Гойчук [6], А. Діброви [4], С. Кваші [7], М. Корецького [9], І. Лукінова [10], П. Саблука [12-14]. У здійснення теоретичних і практичних досліджень розвитку галузі свинарства на засадах регулювання її розвитку зробили внесок такі вчені, як Ю. Ковач [8], І. Охріменко [11] та О. Шуст [15].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аграрна економічна політика в Україні впродовж трансформаційного періоду характеризувалась здебільшого переважанням

тактичних, а не стратегічних цілей. Крім того, регульовальна діяльність держави не мала системного та послідовного характеру. Це питання актуалізувалося під час світової економічної кризи та при вступі України до СОТ. Це дає нам змогу не тільки проаналізувати слабкі місця в здійсненні аграрної економічної політики протягом останніх років, але й з'ясувати на основі цього аналізу, пріоритетні стратегічні цілі та задачі розвитку галузі свинарства в Україні.

Мета статті полягає у визначенні сучасних стратегічних орієнтирів для використання потенціалу галузі свинарства як важливої складової аграрного сектору економіки.

Виклад основного матеріалу. Структурні зрушення останніх років, що відбулися у виробництві продукції свинарства, сприяли розвитку дрібнотоварного виробництва. Саме сподівання, які були покладені на нього, не виправдалися. Наші дослідження дають підстави стверджувати, що в галузі свинарства вітчизняні товаровиробники і досі використовують застарілі технології утримання та відгодівлі свиней. Вказане зумовлює високий рівень собівартості виробництва продукції та, відповідно, її низьку цінову конкурентоспроможність на внутрішньому ринку. В галузі відбулася ліквідація спеціалізованих свинарських господарств, а вітчизняний ринок сировиною іноземного виробництва. Спостерігається диспаритет цін на продукцію свинарства та промислової продукції, скорочення обсягів державної підтримки.

За визначенням О.І. Охріменка, на даний час в Україні виробництвом свинини займаються в основному дві категорії товаровиробників: присадибні господарства населення та сільськогосподарські підприємства. При цьому в присадибних господарствах утримується близько 50% свинопоголів'я від загальної кількості тварин [11].

Динаміка поголів'я свиней в господарствах усіх категорій наведена в таблиці 1.

Протягом 2013 року в Україну було ввезено 150 тис. тонн свинини, що на 28% менше за показники попереднього року. Найбільшим імпортером свинини, як і раніше, залишається Бразилія. Значний обсяг м'яса надходив із Німеччини, Канади, Польщі та США. У 2013 році частка вітчизняної свинини в структурі загальної пропозиції на внутрішньому ринку становила 80%, в той час як у 2012 році цей показник становив 69%.

Щодо експорту, то переважна більшість свинини – 93% – була поставлена на ринок Росії, невеликі партії реалізувалися також у Казахстан і Молдову [176, с. 9]. На думку Лозинської І.В., процеси глобалізації настільки тісно оплутали економіку, що подальше просування вперед можливе лише при погодженні внутрішнього розвитку із загальносвітовими тенденціями [16, с. 149-159]. Світова організація торгівлі (СОТ) є тим флагманом міжнародної торгівлі, який визначає вектор розвитку 150 країн світу. СОТ реалізує принцип справедливої конкуренції на ринках сільськогосподарської продукції (як зовнішніх, так і внутрішніх). Відповідно до цього принципу, заходи державної підтримки сільського господарства, мають як протекціоністський, так і стимулюючий вплив на виробництво сільськогосподарської продукції. Разом з тим вони впливають «вкривлюючим чином» на ринок продукції свинарства, тобто на обсяги виробництва та ціни.

Для України, яка починаючи з травня 2008 р. є членом СОТ, постали задачі щодо визначення основних напрямів, межі та обсягів бюджетної підтримки аграрного сектору. У свою чергу процес фінансування сільськогосподарської виробництва України з коштів Державного бюджету впродовж багатьох років характеризується неефективністю та недосконалістю розподілу. Водночас і в 2014 році тенденція не змінюється.

Варто у цьому контексті звернути увагу на Державну цільову програму розвитку українського села на період до 2015 року, затвердженою Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1245. В додатку до програми зазначено показники надання державної підтримки для забезпечення розвитку сільських територій, сільськогосподарського виробництва та аграрного ринку. Цим документом передбачено також виділення коштів на зазначені вище цілі впродовж 2008-2015 рр. в обсязі понад 120 млрд грн.

Для розширеного відтворення та підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції обсяги підтримки сільського господарства мають зрости до 20 млрд грн, з них 10 млрд грн для досягнення паритетності у міжгалузевому товарообміні та 10 млрд грн для створення умов з метою забезпечення прибутковості галузей та формування власних фінансових ресурсів, спроможних забезпечити розширене відтворення.

Таблиця 1

Динаміка поголів'я свиней в Україні

Роки	Господарства усіх категорій		Сільськогосподарські підприємства		Господарства населення	
	тис. голів	%	тис. голів	%	тис. голів	%
1961	18193,6	100	13452,2	73,9	4741,4	26,1
1971	20746,2	100	15103,7	72,8	5642,5	27,2
1981	19782,7	100	15643,2	79,0	4139,5	21,0
1991	19426,9	100	14071,2	72,4	5355,7	27,6
1996	13144,4	100	7152,5	54,4	5991,9	45,6
2001	7652,3	100	2114,4	27,6	5237,9	72,4
2001 р. у % до 1991 р.	-	-	-	38,1	-	61,9
2006	7052,8	100	2602,4	36,8	4450,4	63,2
2011	7960,4	100	3625,2	45,5	4335,2	54,5
2012	7373,2	100	3319,2	45,0	4054,0	55,0
2013	7576,7	100	3556,9	46,9	4019,8	53,1
2014	7922,2	100	3378,9	46,2	4043,3	53,8
2014 р. у % до 1991 р.	-	-	-	48,7	-	51,3

Враховуючи те, що міжгалузеві диспропорції стали причиною переходу прибутку з галузі свинарства до посередницьких структур, то державна підтримка має здійснюватись так, щоб фінансові ресурси надходили безпосередньо до суб'єктів господарювання. Після вступу України до СОТ, окрім зазначеної вище Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року, бюджетна підтримка сільського господарства України регулюється Угодою про сільське господарство, укладеною під час Уругвайського раунду, яка покладає зобов'язання щодо:

- узгодження граничного рівня сукупного виміру підтримки (СВП) сільського господарства відносно програм «жовтої скриньки»;

- надання не продуктової підтримки в межах рівня «de minimis»;

(«de minimis» – мінімальні рівні підтримки, які не належать до СВП. Для розвинутих країн вони становлять 5 % від загальної вартості окремого виду продукції, виробленого у відповідному році та 5 % від загальної вартості всієї сільськогосподарської продукції, виробленої у відповідному році. Для країн, що розвиваються, ці рівні становлять відповідно 10 %);

- надання продуктової підтримки в межах рівня «de minimis»;

- необмежене використання заходів «зеленої скриньки», які здебільшого реалізуються через урядові програми бюджетної підтримки, результатом яких не може бути надання цінової підтримки виробникам, що не впливає на виробництво та реалізацію сільськогосподарської продукції.

Вказане спонукає звернути окрему увагу на те, що Україна після вступу в СОТ приєдналася до країн, які нещодавно вступили до неї (RAM/VRAM – Recently acceded members/Very Recently acceded members) [18]. Згідно з Доським раундом переговорів, у СОТ від країн RAM не потребують зменшувати зобов'язання щодо СВП та de minimis. Важливо й те, що Україна не має зобов'язань перед СОТ щодо скорочення внутрішньої підтримки, що надається через «жовті програми». Існує лише зобов'язання не перевищувати річний рівень підтримки, який акумулюється у показнику СВП. І це тоді, коли для ЄС запропонували скоротити СВП на 70% за чотири роки, а для Канади – на 45% за п'ять років. Варто зазначити, що дотримання норм і правил СОТ потребує перегляду не лише обсягів державної підтримки аграрного сектора, але й її форм і методів. Зроблено висновок, що можна звернутися до досвіду розвинених країн. Реформа спільної аграрної політики (САП) Європейського союзу передбачала запровадження від 01.01.2005 р. схеми єдиних виплат фермерам (SFPS – single farm payments scheme) або підтримки доходів фермерів, не пов'язаних із виробництвом «decoupled» income support).

Як свідчить досвід, фактично скасовується прямий зв'язок між обсягами допомоги, яку отримують фермери, та виробленої продукції. Поступове скорочення програм «жовтої скриньки» та перехід до програм «зеленої скриньки», фінансування якої не передбачає обмежень з боку СОТ, характеризується не лише для країн ЄС. Це стосується й інших розвинених країн. Так, наприклад, частка державного фінансування, що входить до «зелених» програм розвитку становить в Австралії 91% від загальної суми, а у США – 77%. У країнах ЄС, Бразилії, Канаді

частка цих програм перебуває в межах 50-60% від загальної підтримки, тоді як в Україні 75% від загальної підтримки – «це жовті» програми підтримки і лише 25% – «зелені». Повернемося у цьому контексті до Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1245. Обсяг бюджетних витрат, закладених цією програмою, передбачає збільшення фінансування програм «зеленої скриньки» і, відповідно, скорочення програм «жовтої скриньки», що збігається з основними вимогами СОТ. Те ж саме стосується фактичного, а не закладеного в програмі рівня і структури підтримки сільського господарства. Динаміка цього рівня свідчить про тенденцію до зростання «зеленої скриньки» (табл. 2).

Таблиця 2

Розподіл бюджетних коштів на фінансування заходів з реалізації Державної цільової програми розвитку українського села до 2015 р. згідно з правилами СОТ

Заходи	Обсяг фінансових ресурсів із бюджету за роками, млн. грн./роки		
	2009	2010	2012
«Жовта скринька» (продуктова підтримка)	3193,7	3376,7	3072,7
«Жовта скринька» (непродуктова підтримка)	2643,3	2288,8	1828,9
Всього (за програмами «жовтої скриньки»)	5837,0	5665,5	4901,6
«Зелена скринька»	8208,8	8504,9	8621,5

Державною цільовою програмою розвитку українського села на період до 2015 року, затвердженою Постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1245, передбачено суми видатків з Державного бюджету. Як бачимо, у перспективі варто очікувати збільшення фінансування розвитку як соціальної так і ринкової інфраструктури, дорадництва, професійної освіти, підвищення кваліфікації працівників, поліпшення науково-дослідних робіт, селекції в тваринництві, охорони земель та екологічної безпеки, розвиток депресивних територій тощо. Дослідження в черговий раз підтверджують, що розвиток системи державної підтримки сільського господарства узгоджується зі світовими тенденціями, які характеризуються згортанням заходів цінової підтримки та збільшенням фінансування соціально-орієнтованих механізмів. В теоретичному плані доведено, а практикою підтверджено, що цінові механізми підтримки створюють неринкові стимули для збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції великими агропідприємствами, в результаті чого зростають витрати суспільства на утримання галузі. У контексті розгляду задач економічної науки у сфері регулювання господарських процесів необхідно звернути увагу на те, що суть заходів щодо бюджетної підтримки виробництва продукції свинарства має проявлятися за чотирма напрямками: бюджетна підтримка наукових досліджень та розробок, бюджетна підтримка виплати дотацій виробникам свинини, підтримка створення окремих організаційно-правових формувань та фінансова підтримка заходів мінімізації шкідливого впливу природних чинників.

Ми дійшли висновку, що оптимізація фінансування наукових розробок держава має приділити підвищену увагу, оскільки це є запорукою відродження сільського господарства країни і, зокрема, галузі свинарства. Пріоритет у збільшенні обсягів фінансування наукових розробок у сфері аграрно-промислового комплексу має бути надано тим пріоритетним напрямом інноваційно-інвестиційним напрямом діяльності, які забезпечують зростання доданої вартості, зокрема племінне свинарство. Також необхідно забезпечити фінансування фундаментальних досліджень, розробки найважливіших новітніх технологій, а також інноваційних моделей розвитку й управління аграрним сектором та галуззю свинарства в тому числі.

Іншим важливим напрямом фінансової підтримки виробництва продукції, має бути фінансова підтримка шляхом виплати дотацій сільськогосподарським товаровиробникам. На сучасному етапі розвитку суспільства в жодному випадку не слід відмовлятися від їх виплати виробникам продукції свинарства.

Вказане спонукає звернути окрему увагу на наступний напрям заходів з оптимізації бюджетної підтримки виробництва сільськогосподарської продукції. Таким напрямом має стати підтримка створення окремих організаційно-правових формувань: тваринницьких комплексів, переробних підприємств, заготівельних пунктів, цехів зберігання продукції, кооперативів та дорадчих служб. Зокрема, у 2013 році було виділено 155 млн грн державних дотацій на відшкодування вартості будівництва та реконструкції об'єктів у галузі свинарства. Ці бюджетні кошти отримали такі підприємства: холдинг «АПК-ІНВЕСТ», Науково-виробниче підприємство «Глобинський свинокомплекс», холдинг «Агро-Союз», «Белгранкорм-Полтавщина» і підприємство «Ліга». Додатково було виділено 9,3 млн грн на часткове відшкодування вартості будівництва й реконструкції комбікормових заводів. Ці кошти отримали «Агрофірма ім. Довженка» (холдинг «Астарта»), Науково-виробниче підприємство «Глобинський свинокомплекс», «Агро-Союз» і свинарська компанія «Золотоніський бекон» [17, с. 8].

Четвертим напрямом оптимізації бюджетної підтримки виробництва сільськогосподарської продукції є мінімізація шкідливого впливу природних чинників, оскільки галузь свинарства має значні ризики для поголів'я свиней, зокрема і внаслідок ураження тварин інфекційними хворобами. Для надання можливості постраждалим сільськогосподарським виробникам відновити поголів'я тварин держава має обов'язково забезпечити їх бюджетною допомогою. В даному випадку не за принципом «виділити, скільки зможемо, та розділити на всіх постраждалих», а в науково обґрунтованих розмірах за голову загиблої тварини. Це дозволить запобігти значним втратам у обсягах продукції свинарства.

Маємо зазначити, що всі напрямки заходів є

взаємодоповнюючими, і оптимізацію бюджетного регулювання виробництва продукції свинарства неможливо уявити без бюджетної допомоги в ресурсному забезпеченні сільськогосподарських товаровиробників для забезпечення інвестиційної привабливості виробництва продукції свинарства.

Дослідження у черговий раз підтверджують, що проблема підвищення ефективності державного регулювання галузі свинарства та збільшення обсягів його бюджетного фінансування набуває дедалі більшої актуальності. У період світової фінансової кризи, коли навіть найуспішніші галузі переживають занепад, а нові вимоги СОТ не дають відповіді на багато запитань, організаційно-економічний механізм державного регулювання галузі свинарства, загалом її бюджетного фінансування, повинен будуватись на основі принципів системності та комплексності під час застосування відповідних важелів, інструментів та методів. Тільки за ефективною регуляторною політикою держави, за належного контролю на ринку вітчизняне свинарство має можливість стати конкурентоспроможним на світових ринках сільськогосподарської продукції. Виконання даних умов дасть змогу реалізувати наявний високий природно-ресурсний потенціал регіонів України з традиційним виробництвом.

Висновки і пропозиції. Слід відмітити, що обрані на сьогодні засоби регулювання галузі свинарства є основою для реалізації державної політики згідно з міжнародними стандартами та нормами, а застосування висвітлених в роботі сучасних стратегічних орієнтирів сприятиме використанню потенціалу цієї галузі як важливої складової аграрного сектору економіки. Тому маємо можливість зробити висновки:

1. Державна підтримка відіграє важливу роль у механізмі державного регулювання ринку продукції свинарства, оскільки має стимулюючий вплив на розвиток сільськогосподарського виробництва. За роки незалежності система державної підтримки була недостатньо послідовною. Після вступу України до СОТ вона потребує подальшої оптимізації, насамперед шляхом планування бюджетних видатків і контролю за їх розподілом і використанням.

2. Стратегічними напрямками поліпшення ситуації в галузі свинарства і на ринку тваринництва, має бути орієнтація фінансової підтримки товаровиробників на стимулювання виробництва. Пропонується її спрямовувати тим виробникам, які забезпечують ефективне використання наявних ресурсів. Також доцільним буде облаштування ринкової соціальної інфраструктури для забезпечення розвитку аграрного ринку й сільських територій, фінансування інновацій, аграрної науки і освіти, підвищення ефективності галузей, що забезпечують виробництво ресурсами; зміцнення матеріально-технічної бази; розширення доступу суб'єктів господарювання до кредитних ресурсів.

Список літератури:

1. Бодров В. Г. Державне регулювання економіки та економічна політика : навч. посіб. / Бодров В. Г., Сафронова О. М., Балдич Н. І. – К. : Академвидав, 2010. – 520 с.
2. Вдовенко Н.М. Теоретична сутність формування передумов забезпечення продовольчої безпеки на основі інноваційного розвитку аграрного сектора / Вдовенко Н.М. // Економіка Крима. – № 2(43). – 2013. – С. 42-46.
3. Галушко В. П. Конкурентоспроможність агропродовольчої продукції в умовах глобалізації світової економіки / В. П. Галушко, А. В. Завірюха // Вісник Сумського національного аграрного університету. – 2009. – Вип. 4. – С. 92-94.
4. Галушко В. П. Стан, тенденції та перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності в АПК / В. П. Галушко, Л. В. Діброва, А. Д. Діброва // Наукове забезпечення сталого розвитку сільського господарства степу України. – К. : НАУ. – 2005. – Т. 1. – С. 117-135.

5. Геєць В. М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку / В. М. Геєць. – К. : НАН України, 2009. – 864 с.
6. Гойчук О. І. Продовольча безпека: теорія, методологія, проблеми : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.07.02 / О. І. Гойчук. – МДАУ. – 2004. – 32 с.
7. Кваша С.М. Імпорт агропродовольчої продукції та можливості його заміщення національним виробництвом / С.М. Кваша, В.І. Власов, Н.В. Кривенко, Б.В. Духницький // Економіка АПК. – 2014. – № 5. – С. 11.
8. Ковач Ю.Є. Ефективність свинарства в умовах сьогодення / Ю.Є. Ковач // Ефективність використання трудових і матеріальних ресурсів у сучасних умовах у свинарстві / Г.В. Ільїна // Продуктивність агропромислового виробництва (економічні науки) : наук.-практ. збірник УНД. – К. : НДІ «Укראгропромпродуктивність», 2011. – № 19. – С. 55-57.
9. Корецький М. Х. Державне регулювання аграрної сфери у ринковій економіці: Монографія / М. Х. Корецький. – К. : УАДУ, 2002. – 260 с.
10. Лукінов І. І. Вибрані твори. У 2-х кн. / І. І. Лукінов. – К. : ННЦ ІАЕ, 2007. – Кн. 1. – 816 с.
11. Охріменко І. В. Стан та перспективи розвитку свинарства в Україні / І. В. Охріменко // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. П. Василенка : [зб. наук. пр.]. – Х. : ХНТУСГ, 2000. – Вип. 127 : Економічні науки. – С. 25-34.
12. Саблук П. Т. Нова економічна парадигма формування стратегії національної продовольчої безпеки України у XXI столітті / П. Т. Саблук // Економіка АПК. – 2001. – № 4. – С. 13-19.
13. Саблук П. Т. Основні напрями високоєфективного агропромислового виробництва в Україні / П. Т. Саблук // Економіка АПК. – 2002. – № 7. – С. 3-13.
14. Саблук П. Т. Направления реформ и инновационных процессов в АПК / П. Т. Саблук // Економіка АПК. – 2003. – № 5. – С. 150-155.
15. Шуст О.А. Економічні засади виробництва та реалізації продукції свинарства в сільськогосподарських підприємствах / О.А. Шуст // Сталій розвиток економіки. – 2011. – № 1(4). – С. 276-280.
16. Державна підтримка виробництва продукції тваринництва в умовах членства України в СОТ: стан та перспективи розвитку / І. В. Лозинська // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2013. – № 1(3). – С. 149-159. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/znptdau_2013_1_3_22.pdf
17. Колос Н. Ринок свинини: на стадії очікування / Н. Колос // Аграрна Еліта України – 2013. – № 1. – С. 8-12.
18. Introduction to fisheries subsidies in the WTO [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.wto.org/english/tratop_e/rulesneg_e/fish_e/fish_intro_e.htm.

Шепелев В. С.

Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины

СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОРИЕНТИРЫ И СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ОТРАСЛИ СВИНОВОДСТВА

Резюме

В статье отражены результаты теоретико-прикладных исследований и сформулированы современные тенденции функционирования отечественной отрасли свиноводства. Определено, что аграрная экономическая политика отличалась в основном преимуществом тактических, а не стратегических целей. Установлено, что регулирующая деятельность государства не имела системного и последовательного характера. Доказано, что поддержка играет важную роль в механизме регулирования рынка продукции свиноводства, поскольку оказывает стимулирующее влияние на развитие производства.

Ключевые слова: аграрный сектор, импорт, рынок, продукция свиноводства, стратегия, государственная поддержка, регулирование отрасли.

Shepelev V. S.

National University of Bioresources and Environmental Sciences of Ukraine

STRATEGIC ORIENTATIONS AND MODERN TENDENCIES OF DEVELOPMENT IN PIG PRODUCTION

Summary

In the article reflects the results of theoretical and applied research and are formulated the current trends functioning of the domestic pig industry. Are determined that the agrarian economic policy marked by mostly tactical advantage rather than strategic goals. Established that adjusting the activity of the state did not have a systematic and consistent character. Is proved that the government support plays an important role in the mechanism of regulation of the market pig production because it has a stimulating effect on the development of production.

Key words: agriculture, import, market, pig products, strategy, government support, industry regulation.